

'Fugro zit niet meer in de hoek van olie en gas'

Fugro is door een diep dal gegaan. Het inzakken van de olieprijs en de investeringen in olie- en gaswinning raakten het bedrijf vanaf 2014 hard. Onder de nieuwe bestuursvoorzitter Mark Heine klom het bedrijf vanaf 2018 voorzichtig op. Een belangrijke stap was de herfinanciering van 0,7 miljard euro waar het bedrijf in februari mee bezig was. En toen kwam de coronacrisis.

De coronacrisis heeft Fugro midscheeps geraakt. De omzet daalde hard. De eerste negen maanden van het jaar kwam die uit op 1,07 miljard euro tegen 1,24 miljard euro vorig jaar. De geplande obligatie-uitgifte ging niet door en het aandeel zakte naar een niveau waar het vijftwintig jaar geleden voor het laatst op stond.

Vlak voor het ter perse gaan van deze Effect kondigde Fugro een herfinanciering aan. Er komt, als de aandeelhouders akkoord gaan, een aandelenemissie van 250 miljoen euro. Daarvan wordt een groot deel gekocht door grote investeerders waaronder NN Group en ASR. Daarnaast zijn nieuwe leningen afgesproken met de banken. Daar betaalt Fugro wel grif voor. Op 200 miljoen euro aan leningen kan de rente oplopen richting 8 procent in 2023.

Bestuursvoorzitter Mark Heine is ondanks alles optimistisch over Fugro. Het bedrijf is blijvend minder afhankelijk van de ontwikkelingen op de olie- en gasmarkt dan voorheen. Nu komt nog maar een derde van de omzet uit die hoek. Daarnaast zijn er kansen in de infrastructuur en windmolens op zee, vertelt hij in een interview.

1 Even terug naar eind februari toen u de uitgifte van obligaties moest afblazen. Hoe verliep dat?

"We hebben in die week honderdvijftig investeerders gesproken in Londen, Frankfurt en Parijs. Er was ontzettend veel interesse in Fugro. Banken zeiden dat ze nog nooit zoveel interesse hadden gezien in een bedrijf dat voor het eerst obligaties ging uitgeven. Maandag kwam er echter nieuws over corona. Toen dacht iedereen dat het snel weer zou stabiliseren, maar donderdag werd duidelijk dat de obligatiemarkt aan het sluiten was. We zagen het rentepercentage oplopen. Op dat moment hebben we besloten dat we daar niet mee door konden gaan."

2 De rente op een deel van de lening loopt op naar bijna 8 procent in 2023. Ligt Fugro dan niet aan de ketting?

"Die lening is eigenlijk een overbruggingskrediet. Die heeft een starttarief van 5,5 procent bovenop de Euribor rente. Dat is heel netjes in de huidige tijd. Het eerste jaar gebeurt er niets, daarna gaat het in stapjes omhoog en in het derde jaar eindigt het op 8 procent. Daar willen wij alleen niet uitkomen, want tegen die tijd willen we al een herfinanciering

hebben gedaan in de kapitaalmarkt."

3 Er is heel veel geld in de markt. Waarom lukte het Fugro nu niet om met obligaties geld op te halen?

"Dat is wel onderzocht maar het is gewoon te duur. Wat meespeelt is dat er weinig investeerders nu geld willen stoppen in olie en gas. Daar zit al snel een extra hoog rentepercentage op. Wij zitten in een transformatie, maar we hebben wel nog dat energiestempel. In heel veel lijstjes staan wij nog geregistreerd als dienstverlener aan de oliesector. Met onze metingen dragen wij juist bij aan een betere wereld. We zijn juist interessant voor alle fondsen die maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog op de agenda hebben staan."

4 Hoe ziet het nieuwe Fugro dat u schetst eruit?

"De data die wij verzamelen, zijn eigenlijk belangrijk voor alles wat in de wereld wordt gebouwd. Iemand wil iets vastmaken aan de aarde en dan is de vraag wat voor fundering daarvoor nodig is en hoe de omgeving daarop reageert. Wij doen dat vooronderzoek. In een latere fase ligt of staat iets en is de vraag bijvoorbeeld of het nog op dezelfde plek ligt, of dat het nog recht staat of aan het verzakken is. Dat doen we op land en op zee. Wij zetten nu extra in op nieuwe markten omdat we een mooie spreiding willen."

5 In welke markten liggen de kansen?

"Er moet veel gebeuren aan infrastructuur. In heel veel landen wordt er bijvoorbeeld over gesproken dat honderden of zelfs duizenden bruggen niet meer veilig zijn. Overheden kunnen al dat onderhoud onmogelijk uitvoeren. Ze willen de levensduur verlengen, want dat scheelt een hoop geld. Dan moeten ze gaan meten wat er nog wel veilig is en wat niet. Daar komt Fugro bij kijken. Een andere

'5,5 PROCENT BOVENOP DE EURIBOR RENTE IS HEEL NETJES IN DE HUIDIGE TIJD'

nieuwe industrie is windenergie op zee. We kunnen onze expertise en apparatuur inzetten in die markt. In de afgelopen kwartalen zijn we hier met meer dan 40 procent gegroeid.”

6 Had Fugro de activiteiten niet eerder meer kunnen spreiden? “Die vraag krijg ik vaker. Wat er is gebeurd is dat de olie- en gasindustrie op zee in de jaren zeventig sterk is opgekomen. Daar was veiligheid heel belangrijk. Die bedrijven hebben daarom vroeg al veel aandacht besteed aan vooronderzoek. Daar heeft Fugro goed op ingespeeld en mooi geld aan verdiend. In grote infrastructuurprojecten lekken nu miljarden weg omdat grote bouwers te weinig vooronderzoek doen. Het punt is nu dat steeds meer partijen gaan inzien dat ze beter vroegtijdig wat meer kunnen doen, net zoals de olie- en gasindustrie dat al eerder deed.”

7 Het terugvallen van investeringen door de olie- en gasindustrie heeft Fugro afgelopen jaren hard geraakt. Komen die investeringen nog terug? “Natuurlijk komen die terug, het is onmogelijk om die niet te doen. Bij de huidige productie van olie en gas zijn namelijk ook vervangingsinvesteringen nodig. De uitputting van olie- en gasputten gaat hard, maar daar hoor ik nooit iemand over praten. Wat er over korte tijd vervangen moet worden is schrikbarend. En als we dat niet doen, hebben we straks grote tekorten. De energiematenschappijven wachten gewoon en zeggen ‘als jullie het nu niet willen, dan staat de olieprijs straks weer op 100 dollar en doen we het op dat moment wel.’”

8 Is Fugro daar dan nog bij? “Het is overduidelijk dat wij ons meer richten op andere groeimarkten. Dat doen we met name omdat we denken dat het belangrijk is

‘WINDENERGIE OP ZEE IS BIJ FUGRO IN DE AFGELOPEN KWARTALEN MET MEER DAN 40 PROCENT GEGROEID’

voor Fugro. Als de olie- en gasmarkt aantrekt, is het belangrijk om die balans netjes te houden met een mooie spreiding over verschillende eindmarkten. Wij kunnen er in de olie- en gasmarkt voor zorgen dat de winning efficiënter, schoner en duurzamer wordt. Dat kan door er met minder mensen naartoe te vliegen, door met minder grote boten te werken, met oplossingen die op afstand metingen kunnen doen. De hele energietransitie gaat natuurlijk in sneltreinvaart, maar we zullen met elkaar moeten begrijpen dat we helaas nog niet zonder olie en gas kunnen.”

9 Een voorwaarde voor de nieuwe investering door onder anderen NN Group en ASR is dat twee van de drie beschermingsconstructies verdwijnen. Is daarmee de drempel voor een overname kleiner geworden? “Er zit straks nog steeds één slot op de deur met de stichting preferente aandelen. Nu zitten daarnaast nog twee sloten op de deur en wij hebben altijd gedacht dat we op termijn gingen bekijken of dat nog gepast was. Bij de herfinanciering hebben de investeerders heel duidelijk gezegd dat ze het belangrijk vonden dat de bestuursstructuur van Fugro op orde is. Daar hebben we afspraken over gemaakt.”

‘ER ZIT STRAKS NOG STEEDS ÉÉN SLOT OP DE DEUR MET DE STICHTING PREFERENTE AANDELEN’

10 Boskalis klopte een paar jaar geleden hard op de deur. Toen zei uw voorganger Paul van Riel dat samengaan met een bouwbedrijf niet kon. Geldt dat nog steeds? “We hebben toen gezegd dat we onafhankelijk onze diensten moeten kunnen verlenen. Ga je samen met een bouwer, dan krijg je een belangenconflict omdat je op bepaalde projecten niet meer onafhankelijk kunt werken. Daarnaast werken wij nu voor alle bouwers. Als je samengaat met één bouwer, dan zeggen anderen misschien dat ze niet meer willen samenwerken en dan verlies je werkzaamheden. Wij hebben dus gezegd dat dit niet onze voorkeur heeft. Wij verzamelen gegevens, analyseren die gegevens en geven daar advies over en willen dat voor iedereen kunnen doen. Als dat past binnen een groter bedrijf, willen we daar best over praten als dat voordelig is voor aandeelhouders van Fugro en als het onze dienstverlening versterkt. Wel moet een partij dan gewoon via de voordeur naar binnen komen en niet proberen vijandig iets af te dwingen.”

11 Het aandeel staat rond de laagste stand ooit. U schetst een beeld van markten die veel kansen bieden. Staat Fugro er eigenlijk goed voor? “Het klinkt een beetje raar, maar ja. Vanaf 2018 waren we heel goed bezig met herstel. We hebben acht kwartalen op rij groei en verbetering van het resultaat gerealiseerd en we hebben schulden afbetaald. Door covid-19 hebben we nu te maken met een heel specifieke situatie. Een bedrijf als KLM bijvoorbeeld, wordt door de overheid in leven gehouden. Dat zijn dingen die we niet voor mogelijk hielden. Er zijn grote uitdagingen in de wereld met de energietransformatie, aanpassing aan klimaatverandering en verouderende infrastructuur. Daar kan Fugro een belangrijke rol bij spelen. Een kleine rol, maar zonder ons gaat het niet lukken.”

– Column –

De wonderbaarlijke geldvermenigvuldiging

Tweeduizend jaar geleden wist iemand vijf broden en twee vissen zo te vermenigvuldigen dat hij daarmee vijfduizend mannen en een onbekend aantal vrouwen en kinderen kon voeden. Dat was met recht een wonder, zo leerde ik op school.

Twee millennia lang is deze prestatie niet geëvenaard. Totdat in 2010 de Griekse staat zijn verplichtingen niet na kon komen. Toen stond een nieuwe wonderdoener op: de Europese Centrale Bank. Die verkondigde als nieuwe leer: De manier om een munteenheid in stand te houden is deze te vermenigvuldigen. En ziet: dit wonder voltrok zich tien jaar lang. Iedere regering in de Euro-zone kon onbeperkt eten, van steeds weer nieuwe euro's voorzien door de hoeder van het heilige Stabiliteits- en Groei-pact, dat sinds 1997 staatschuld en overheidstekorten moest beperken. En alle aten meer. Tekorten namen toe en schulden stegen. Maar nu is de euro in deze opgeblazen vorm niet meer houdbaar. Het heilige Pact is op 23 maart 2020 buiten werking gesteld. Volgend jaar zal men besluiten dat het niet zal niet herrijzen. Zonder Pact als houvast beginnen schisma's te ontstaan. Enerzijds zien we oud-minister Bert de Vries, die beweert: De euro is niet houdbaar. Dus moeten we ermee stoppen. Anderzijds staat DNB-

president Klaas Knot op, die zegt: De euro is niet houdbaar, dus we moeten staatschulden van andere landen kwijtschelden of onze autonomie opgeven. Hij voegde daaraan toe dat autonomie opgeven moed vergt. Iets wat op het ministerie van Defensie met verbazing zal zijn aangehoord. Het Stabiliteits- en Groei-pact was defensief. Als een politicus vroeger iets voorstelde, riepen alle andere politici: Waar is de dekking? Hij moest dan aangeven welke andere uitgaven omlaag konden. Die roep om dekking is verstomd. Via het wonder van de geldvermenigvuldiging worden alle plannenmakers gespijzigd. Religie blijft een vreemde zaak. Zwarte Piet is uit den boze, maar veel mensen geloven dat Sinterklaas bestaat.

PAUL FRENTROP is expert op het gebied van corporate governance